

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 180 kor.

Fél évre ... 90 kor.

Egy negyed évre 45 kor.

Egy hóra ... 15 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 297.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvég-

Társaság.

Bulevardul Regele Ferdi-

nand L. (József főh. ut. 22.)

TELEFON-SZÁM: 351.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, január 30.

Arad megye 26 milliót
adott a kormányzótanácsnak.

CLUJ (Kolozsvár). Arad megye a kormányzó-tanács rendelkezésére eddig 26 millió koronát bocsátott, amely összeget különböző adók címén szedték be.

Montenegró tiltakozik.

(Megverték a szerb csapatokat.)

NEULY. Az utóbbi napokban montenegrói felkelők és szerb csapatok között Niegus helység mellett összeütközésre került a sor. Egy szerb különítményt a montenegróiak szétverték és egymillió frankot elvettek. A montenegrói kormány a békekonferencián óvat emelt az adriai-kérdés miatt, mert Montenegró felségjogait a békekonferencia nem respektálta, a mennyiben a legfelsőbb haditanács a montenegrói nép megkérdézése nélkül határozott az adriai kérdésben. A jegyzékben utalnak arra, hogy a montenegrói királyság szövetséges és nem meghódított állam, amelynek jogait egy kell respektálni, mint más szövetséges hatalomét.

Fütetlen városi hivatalok.

(Aradon nincs tüst.)

Az államvasutak teherforgalmának szünetelése nemcsak a szénhiányt idézte elő, amiről lapunk más helyén számolunk be, hanem előidézte a fűtési hiányt is. Ma már az volt a helyzet, hogy a város alig rendelkezett annyi tüzelőfával, hogy az egyes hivatalokat fűtse. Így például ma délelőtt Vannay Gyula tanácsnok hivatalát nem fűtötték s így a tanácsnok kénytelen volt hideg szobában dolgozni. Ugyancsak nem fűtötték a közgyűlés hivatalát sem. Érdeklődésünkre a városháza azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a város lakosaitól, nagymennyiségű tüzelőfát kaptak az iskolák, a melyekben most kezdődtek meg az előadások. A város abban a reményben volt, hogy hamarosan pótolni tudja az iskoláknak kiadott fát. A teherforgalom szünetelése azonban a város számításait keresztülhuzta s így megtörtént az, hogy egyes hivatalokban nem fűtöttek. De nemcsak a város küzd fűtési hiánnyal, hanem a kereskedők sem rendelkeznek tüzelőfával. Zubor Andor gazdasági tanácsnok hivatala a tájára hírdelményt függesztett ki, amely tudatja a közönséggel, hogy tüzelőfa nincs s így utalványokat sem ad ki. A fűtési hiány mindaddig tartani fog, a mikor a teherforgalom ismét megindul.

A ház ne legyen közpréda.

(Kilényi János memoranduma.)

Kilényi János ny. városi főszámvevő a lakás- és ezzel közvetve az élelmiszer drágaság enyhítésére igen okos, logikus és éppen ezért nagyon megszívlelendő tervet dolgozott ki, s azt memorandum formájában a polgármester elé terjesztette.

Kilényi memorandumában abból indul ki, hogy a lakbért korlátozó rendeletek megvédték ugyan a drágaságot áthárítani nem tudó köz- és magánalkalmazottakat a lakásbérúrsorától, de viszont elriasztották a felhalmozódott és hasznos elhelyezésre vágyó tökélet is a lakásinség megszüntetésére és a lakbér-úrsora elnyomására egyáltalán alkalmas építkezéstől, mint ahogy elriasztották az úrmaximálisok a termelőket és a közvetítő kereskedelmet az élelmiszerek és ipari szükségletek behozatalától. Kényszerítvén a lakosságot a legkínosabb nélkülözésre. Ezért a ny. főszámvevő nem a lakberek mesterséges leszorításával, hanem az építkezést gátló tényezők eliminálásával gondolja enyhíteni a lakásminizériát.

E célból több fontos intézkedést ajánl. Így azt tanácsolja, hogy a város minden részében engedélyezze a beépítésre alkalmas utcák nyitását s úgy az új utcákat,

valamint a Ferenc József városrészt amerikai módra burkolattal, csatornázással, világítással, fásítással készítse elő s az így előkészített területen a telkeket a háboru alatt elpusztult és rekonsztruírt Gyöngyös mintájára a bérlet örökös költsései és elidegenítési jogának intézményes biztosításával adják örök bérbe. Igen fontos eszköz, mely a magánépítkezést gyorsan és hatalmasan fellendítené, egy katonai, mint a polgári hatóság részéről annak intézményes biztosítása volna, hogy az új lakásokkal a tulajdonos korlátlanul rendelkezhetik, hogy azt annak és annyiért adja bérbe, akinek akarja, illetve amennyiért tartja és hogy az egész új épület minden katonai és polgári requirálástól mentesítve van.

Ha így az elhelyezkedést kereső tökének kedvező kamatozási lehetőség nyílik házak építésével, akkor a lakásminizéria hamarosan megszűnik, a lakosság egyrésze munkalehetőségre jut s ez éreztetni fogja létékony hatását az egyéb cikkek árának kialakulásánál is.

Igen fontos feladat azonban a városnak, hogy az építkezési kedv fellendítésével együtt járó telekspekulációt megakadályozza.

A villamosmű szénzavarban.

Ma délelőtt Mellinger József, a villamosmű igazgatója jelentette a polgármesteri hivatalnak, hogy a villamosmű szénkészlete teljesen elfogyott, sehonnán sem tudott szenet szerezni s így kénytelen beszüntetni az üzemet. Délben tehát még az volt a helyzet, hogy ma sötétben marad a város.

A déli órákban a polgármester titkária, Popovici fogalmazó értekezésre lépett Mihailovici vasúti helyettes üzletigazgatóval, aki elmondotta, hogy az Aradnak szánt szenet Cujra (Kolozsvárra) írták fel s mint hogy a vasút sem rendelkezik szénnel, nem segíthet a villamos művön. Ki lehetne ugyan Káldeni Piskire mozdonyt, hogy legalább négy vagon szenet

hozzon, de ha ez a szén az esti órákban meg is érkezik, ma már biztosan szolgálhat áramot a villamos mű.

A véletlen azonban mégis segítségre sietett a város közönségének. A vasúti állomáson nyolc vagon szenet kufattak fel a Kora délutáni órákban. Ezt a szénvagonot máshová akarták dirigálni. Felsőbb rendelkezésre azonban a szenet az üzletigazgatóság lefohlyta és nyomban a villamos mű telephelyére toltatta. Így azután a villamos mű néhány nap szénkészlettel intott s üzemet zavartalanul folytathatja. A délutáni színházi előadást kevés késéssel meg lehetett tartani s a város is elkerülte az egyiptomi sötétséget.

Nem jár a Simplon.

BUCURESTI. Az olasz vasúti sztrájk miatt a Simplon-expressz, amelynek tegnap Bucurestibe kellett volna érkeznie, nem jött meg. A legutolsó Simplon-vonat, a mely Franciaországból Olaszországba jött, római műegyetemi hallgatók vezették.

Tanítók kívánságai.

A gör. kel. felekezeti és állami tanítók egyesülete ma délelőtt a városháza közgyűlési termében gyűlést tartott, amelyen megjelent Moldován József tanfelügyelő is. A gyűlésen Vancs György magyarádi tanító elnökölt. A tanítók behatóan megvitatták helyzetüket és egy bizottságot küldtek ki, a mely a kormányzó-tanácsnak terjesztendő memorandumban foglalja össze a tanítók kívánságait. A tanítók azt kívánják, hogy az állam vegye át a felekezeti iskolákat, a tanítók szolgálati idejét 40 évről szállítsa le 35 évre, a fizetésüket emelje fel, a háborús pénléket számítsa be a fizetésbe és nyugdíjba. Kéri továbbá, hogy a kormányzó tanács Aradot a második lakbérosztályba sorozza s hogy a tanítók előléptetése az eddigi 3 év helyett 2 és fél évenként automatikusan történjék.

Harminc millió
az aradi vasutasek fizetésére.

Az aradi kerületi vasutagazgatóság most terjesztette fel a központi vasutagazgatósághoz az ezévi költségelirányzatot a létszámkimutatással együtt. A költségelirányzat szerint az aradi kerületi vasutagazgatóságnak 1920. július 1-től 1921. július 1-ig terjedő vasúti esztendőre közel ötven millió koronára van szüksége, csupán az aradi igazgatóság területéhez tartozó tisztviselők fizetése több mint harminc millió koronát tesz ki. A cluj (Kolozsvár) igazgatóság már többször érdeklődött az iránt, hogy miért dolgozik az aradi igazgatóság olyan nagy személyzettel és a mostani terjedelmes feltérjlesztésben kimutatják azt, hogy a szegedi üzletvezető-ségtől átvett vonalak személyzetét is az aradi igazgatósághoz kapcsolják, ami lényegesen emelne a tisztviselők létszámát.

Letartóztatott erdő-igazgató.

Az Izbanda írja: Az erdőügyi sığurancia letartóztatta Ittu cluj (kolozsvári) erdőszeti igazgatóság vezetőjét. A letartóztatás nagy feltűnést keltett, mert Ittu elsőkel családból származik s az erdőügyi társaságokban vezető szerepet játszott.

Művészet

Csipekőzések.

Két fiatal, poétaiokk érvelő írónő: **Balla Böske** és **Szántó Gizi** művészi szövetségre léptek és megírták a **Csipekőzések** című mesejátékot, amelyet zsúfolt nézőtér előtt ma délután mutatott be az aradi színház. A darabot Balla Böske, annyi szép, hangulatos vers szerzője írta és befejezte poéta-lelkének minden álmát. A képzeletében megszületett meselakokat élére keltette a színpadon bájos, hangulatos történet keretében. Nagyon ügyes beállításban megjelennek a színpadon mindazok a meselakok, amelyek eddig külön-külön szerepeltek a színpadon vagy a mesekönyvben. Balla Böske mesejátéka valóságos költemény, sok benne a hangulat, a szín. A hangulatos kísérő muzsikát Szántó Gizi szerzte, aki teljesen átértette a mesét és ehhez alkalmazta a zenét. Az előadás a legnagyobb sikert aratta. A színészek ambícióval játszottak és általános tetszést váltottak ki a közönségből. A két fiatal szerzőt a felvonások után többször a függöny elé szólították.

* **A Legszebb kaland** hétfői premierjére nagy ambícióval készül az egész prózai együttes. **Flers, Caillavet és Ney**, a három világhírű vizjátékos a Legszebb kalanddal talán még a Királynál is sikerültebb, jókedvűbb darabot írt. Az igazgatóság négyszer egymásután tűzte előadásra a kacagató vizjátékot.

* **Ma este pikáns műsor a Modern Kabaréban.** Ma este a hétfői zajos sikerrel bemutatott pikáns műsort ismétli meg a Modern Kabaré társulata. A kiválóan szórakoztató és mulattató pikáns számokon kívül gracióz táncprodukciók és bámulatos akrobatamutatóval emeli a pompás műsor színvonalát.

* **Világhírű attrakció a Modern Kabaréban.** Holnap egy világhírű taneuedett kezd meg vendéglátását a Modern Kabaréban. A **Barcella duo**, melynek egyik tagja a kulisszák történelmének ismerői szerint szédítő karriert futott be.

* **Tatjana.** (Orosz dráma az Apollóban.) A Nordisk-filmgyár hatalmas filmujdonságával arat most nagy sikert az Apolló-színház. **Tatjana** egy szépséges orosz hercegnő, aki Heidelbergben készült orvosi pályára. A háború kitörése előtt hazakerül s véres eszták tüzeiben találkozik egykori szerelmével, de a végzet útját állja boldogságának. A dráma utolsó felvonásában eredeti hárterű felvételeket láthatunk. A címszerepet **Mia May** játssza.

* **A berlini élet rejtelmei.** (Új műsor az Urániában.) Pénteken új műsort mutat be az Urániaszínház. A berlini élet rejtelmei címen egy nagystílusú világvárosi kép kerül vetítésre, amely a németek fővárosának életzajlását hozza elénk. A nagyszerű filmen kívül vetítésre kerül még a „Ripporterkirálynő” 3 felvonásos vizjáték.

„EXPRESS”

kelmefestő és vegytisztító gyár I. L. Bratmann-str. 2 Gyűjtő-üzlet: Moise Nicora Bv. str. 1. 9741
24 óra alatt fest, tisztít a legjobbnál is nagyobb minőségű anyagokkal felelősségteljes kivitelben. Gyarmutak azonnal.

A magyar nemzetgyűlés alakuló ülése.

BÉCS. A budapesti lapok február 7-én összeülő nemzetgyűlés első üléséről a következőket írják:

A régi Képviselőház házszabályai szerint a háznagy szőlítja fel az első ízben összegyűlt képviselőházat korelnök választására. A nemzetgyűlés első ülésén valószínűleg Huszár Károly miniszterelnök fogja ezt a szerepet betölteni, aki előbb visszaillesztést vet az 1918. október 30-ika után történt eseményekre. A korelnök ezután javaslatot fog tenni a nemzetgyűlés ideiglenes tanácskozási rendjére vonatkozólag. Ekkor fogják

megállapítani a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitásának napját is.

Az ünnepélyes megnyitást valószínűleg ünnepi mise fogja megelőzni, amelyet azonban nem a Várkapornában, hanem vagy a Bazilikában, vagy a Kupola-teremben fognak megtartani. Az eddigi trónbeszéd helyett a miniszterelnök fogja tájékoztatni a nemzetgyűlést a reája háramló feladatokról. Hogy a miniszterelnöki beszéd fölött lesz-e vita, ebben a kérdésben még nem döntöttek. Az első érdemleges ülésen a jogrend teljes helyreállítására szükséges intézkedések fölött fognak tanácskozni.

Hollandia nem adja ki az excsászárt.

LYON. D. London, Hollandiának párisi meghatalmazottja átadta kormánya válaszigyzékét **Millerand** francia miniszterelnöknek arra a jegyzékre, amelyet a legfelsőbb tanács **Vilmos excsászár kiadatása ügyében** hozza intézett. A válasz teljesen elutasító. Az *Echo de Paris* megjegyzi, hogy

ezek után nem marad más hátra, mint az excsászár internálása ügyében Hollandiával békés úton meg egyezni. Az internálás a szövetségesek felügyelete alatt történik. Németországban nagy örömet keltett a holland kormány magatartása.

Megdrágul a kávéház, vendéglő.

Irtunk arról, hogy a kormányzó-tanács jóváhagyta azt a városi szabályrendeletet, amely a kávéházi és vendéglői adót lépteti életbe. Most már csak az volt a kérdés, miként vessse ki a város ezt az új adónemet. Az eredeti terv az volt, hogy minden vendég, aki kávéháza vagy vendéglőbe megy, megváltja az adóbáránt. Ez a terv azonban gyakorlatilag kivihetetlen. Eppen ezért ma délelőtt **Zubor Andor** tanácsnok megbeszélést folytatott a kávéosokkal és vendéglősökkel, hogy miként lehetne az új adó beszedését gyakorlatilag keresztülvinni. A megbeszélés azzal az eredménnyel végződött, hogy a város február 1-től kezdve öt százalékot szed a kávéházakban és vendéglőkben elfogyasztott ételek és italok után. Szóval a fogyasztó fizet ismét. Február 1-től kezdve tehát a kávéházakban és vendéglőkben újból minden megdrágul.

hogy a kapitány kénytelen volt a kikötői hatóságoktól segítséget kérni. A fegyveres segítséggel azután elvonták a lázadást. Hat lázadót azonnal kivégezték, a többi büntést pedig vasraverre szállították Newyorkba.

Ügyvéd nélkül.

BUCURESTI. Az erdélyi jogszabályok és igazságügyi szervezet oly nagy mértékben tér el a régi királyságbelítől, hogy az egységesítés hosszú ideig nem volna keresztülvihető. A K. T. körülbelül tizenöt évre becsüli azt az átmeneti időt, amely alatt az egységesítés fokozatosan megtörténhetik. Természetesen nem egyszerre, hanem számtalan átmeneti intézkedéssel.

Egy ilyen átmeneti intézkedés kihocsátása már küszöbön áll, ez a kötelező ügyvédi képviselő eltolése lesz amelyről már szó volt. A tervezett új intézkedés nélkül gyakran előfordulhatna az az eset hogy a kisebb vidéki városokban lévő bíróságok előtt folyamatban levő egyes ügyeket a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt nem tárgyalhatnák le.

— **Milyen lesz a február?** Békésében tudományos alapon foglalkozik az időjárásról **Ludwig Ede**, akinek jóslásai az utóbbi időben mind beváltak. Legutóbbi jelentését kedden adta ki s ebben az időjárás február végéig a következőképpen alakul: Február 1-4. hideg, 1. erős hideg. 5-10. mérsékelt hideg, 6-10. havazásra hajló, 11-13. enyhe. esapadéokra hajló, 14-21. mérsékelt hideg, 15-18. havazásra hajló, 19-21. szél és esapadék, 22-29. enyhe, 24-26. esapadék, 27-29. igen enyhe.

Josif Fábrián

Építőmester.

Redája: **Andrei Saguna** (Var-jassy L.-utea 131.)
Elvállalja az építés terén bármily munkák tervezését és kivitelét. Nedves falak szárazzá tételét „Nattproof” amalgiával. Kérem a cégre vigyázzal! 9739

Szent Péter-tér 5a. számú átjáró

ház,

modern sütőjével esaldfi okok miatt azonnal eladó.

Békés-gyulán

levő 4 szoba, ivágozt előszoba és fürdőszobából álló házamat parkirozott udvarral, gyümölcsös és szőlőskerttel eladnám oly egyénnek, ki Aradról oda költözne és itteni bériakfélt átadná. 983

Cim a kiadóhivatalban.

Erényi

Fenyősborszesz

nagybani eladás 50

Teodor Erényi
ARAD, Strada Dobó 3.

Általános kereskedelmi ügynökség:

Bor bevásárlások. Használt és új hordók. Szállók, ingatlanok vétele és eladása.

Ludovic Ruzsonyi
Világos. 51

Megvételre kerestetik krb. 100 drb. 30 Hl. től = nagyobb = ászok boros hordó

jó elfogadható minőségben. Cim „Hermes” bizományi vállalat Luther-tér 1. szám 983

Regatul Romania Tribunalul Arad.

Hirdetmény.

Az aradi törvényszék közhírással teszi, hogy **Frank József** szül. Világ Béca aradi lakos részéről az 1911. I. t. e. 748. §-ának alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag elhalt **Frank József** onkrész, volt aradi lakos elhalálása tényének bírói megállapítása iránt az eljárás a mai napon megindította és az állítólag elhalt részéről, ki Salovansek György örököseinek bennadása szerint a prsonyosi várnak 1915. évi március havában történt átadásakor mint eszméletlen és ágyban fekvő beteg hagyaték vissza a várnak, ügygondnokul dr. Vekesov Géza ügyvéd, aradi lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék az állítólag elhalt és mindazokat, akiknek az állítólag elhalt életben léteiről tudomásuk van, hogy a bíróságot, vagy az ügygondnokot annak életbenlétéről értesítsék, egyszerűen közöljék azokat az adatokat, amelyekből az életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a Gazeta Oficialában történt harmad zori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelete után bíróság fogja megállapítani **Frank József** elhalálása idejét.

Aradon, 1920. január hó 20. napján.

983 Dr. Nyiszter, a k. t. b.

HIREK.

Vidéki híralékos előfizetőkhöz.

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetési hátralékuk van, szíveskedjenek tartozásukat haladéktalanul, legkésőbb február 1-ig hozzánk juttatni, mert a horribilis lapelőköltségi költségekre való tekintettel lapunkat csak azon t. előfizetőinknek küldjük, akik az újságelőköltséget időkorán megüjtik. A távolabbi lakó előfizető az összeget lefizetheti az „Aradi Közlöny” részére valamelyik banknál, szövetkezetenél, a környékbeli pedig megbízhathat egy úrúri, vagy idetazó ismerőst, hogy az előfizetést kiadó hivatalunkban egyenltesse ki.

— **Suciu János dr. lemondott mandátumáról.** Suciu János a borosjenői kerület képviselője lemondott mandátumáról. A hivatalos lap legutóbbi számában rendelet jelent meg, amely szerint február 7., 8. és 9-én meg kell választani a mandátum nélküli kerületek képviselőit. Így Borosjenőn és Aradon is új választás lesz. Aradon tudvalevőleg Goldis László lemondása folytán feresedett meg a mandátum. A jelöléseket e hó 30-ig kell megadni.

— **Kinevezések az aradi törvényszéken.** A kormányzó-tanács igazságügyi reszort-főnöke dr. Liber Ignác lugoji (Lugos) törvényszéki jegyzőt az aradi törvényszékhez jegyzőnek nevezte ki. — Dr. Lichtfuss Istvánnét, dr. Lichtfuss István törvényszéki jegyző feleségét az aradi törvényszékhez közlőnöknek nevezte ki.

— **Temetés.** A hirtelen elhunyt Grallert Rezső ékszerész ma délután 3 órakor temettek a Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 1. számú gyászházba rendkívül nagy részvét mellett. Az egyházi szertartást Lakatos Ottó dr. minorita házlőnök végezte.

— **Ninos többé horvát bán.** BÉCS. A Neue Wiener Journal jelenti: Zágrábi távirat szerint a jugoszláv kormány a horvát bánai méltóságot eltörölte. Ez az intézkedés horvát sovinszta körökben nagy elkeseredést szült, mert úgy találják, hogy ezzel az intézkedéssel a horvát nemzet önállóságát sérelem érte.

— **A repatriáló vonat késése.** A legközelebbi repatriáló vonatnak tudvalevőleg e hó 31-én kellett volna elindulnia Aradról. A repatriáló hivatalban ma azt az értesítést kaptuk, hogy a repatriáló vonat közbejött akadályok miatt csak február 7-án indul el Aradról.

— **Agyenlött gazda.** Megirtak tegnap, hogy az aradmegyei Odvos községben borzálmasan szétromosolt koponyával halva találták az erdőben Spatár Traila jómódú odvaló gazdát. Az aradi ügyészség kiküldöttjei tegnap felboncolták az agyenlött gazdát és megállapították, hogy Spatárt egy német katonafegyverből kilőtt dumdum golyóval lötték agyon. Mivel nem lehet tudni, hogy véletlenségből, vadászat közben lötték-e agyon a gazdát, vagy valaki beszszuból tette el láb alól, az ügyészség a legszelesebb körű nyomozást indította meg.

Bécsben kommunista puccstól tartanak.

A bécsi antant-misszió három megbízottja felkereste Renner kancellárt és biztosítékot kért arra nézve, hogy a berlini zavargások nem tognak Bécsbe átesapni. Az iránt is érdeklődött a bizottság, hogy igaz-e az, hogy a bécsi munkásság a bécsi Magyarház előtt tüntetést tervez. Renner, magához

kérlette Adler Frigyes s Bosszút tanácskozás után kijelentette az antant megbízottjainak, hogy remélik a zavargások elkerülését. Minthogy a bizottság ezen válaszal nem elégedett meg, a közel napokban Schöber renutörjónök diktatóri hatáskörrel átvesszi a belügyek vezetését.

— **A burgonya és káposzta ára.** Az ármegállapító bizottság a burgonya árát különként 120 koronában, a fejes káposzta árát különként 120 koronában állapította meg.

— **Népszámlálás Debrecenben.** A megszálló román csapatok parancsnokának utasítására Debrecenben népszámlálást tartottak, amelynek eredménye a következő: A 12 éven felüli lakosság száma január 25-én 85548. Ebből férfi: 40077, nő: 45471. Nemzetiségek szerint így oszlik meg a lakosság: Magyar 85145, román 30, német 91, osztrák 125, szerb 17, olasz 15, orosz 45, rutén 21, cseh-szlávok 55, egyéb 101. Az összes nemzetiségek száma 508.

— **Vakmerő betörés történt** tegnap este a város egyik legforgalmasabb helyén, a Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 5. szám alatt. Csiksz Béla fűszer és vegyes kereskedő üzletét törték fel ismeretlen tettesek, akik a vasrudonyt felhúzza és az üzletajtó üvegtábláját becsúnya hatoltak be a helyiségbe és onnan ötezer korona készpénzt és rengeteg fűszerárut loptak el. Érdekes dolog, hogy az üzlet a város egyik legforgalmasabb helyén van és senki sem vette észre a betörést. A vagyonából teljesen kifosztott kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, amely most nyomoz a vakmerő betörők után.

— **A ferradalemban postára feladott pénzek kifizetése.** A ferradalemba zavaros napjaiban és később, a megszállás idején a postautatványforgalom is megakadt. A román kormány most az utatvány-kérdést rendezte. A bukaresti postai vezérigazgatóság úgy intézkedett, hogy a még le nem benyújtott összegekről szóló postai utatványokat és feladóvevényeket a postahivatalok utján a eluji központi leszámító hivatalnak mutassák be s ez a hivatal ismét a postahivatalok utján az utatványozott összegeket kifizeteti. A nem román impérium alá vont, de a román csapatok által megszállott területeiről feladott vagy odairányított pénzküldemények célhoz juttatása a Debrecenben működő postaigazgatóság utján történik.

— **Új maximális árak.** Tegnap délután tartotta az ármegállapító bizottság rendes heti ülését, melyen a következő maximális árakat állapították meg: Alma I. rendű 12 korona, II. rendű 7 korona. Köleskása literenként 420, kilogrammenként 7 korona. Tengeri liszt literenként 3, különként 5 korona. A szilvainak kilója huszonnégy korona.

Akik az Aradhegyalján

(Pankota, Magyarád, Muszka, Galsa, Világos, Kovácsi községekben) bort, pálinkát (ouka) vagy szőlőt akarnak vásárolni vagy eladni. Forduljanak:

Mézcsigányokhoz, Galsa 327.

A legifjabb aradi szinpad szerzők

(Balla Böske és Szántó Gizike úr-maguktól.)

Zsúfolt ház nézte végig ma délutána a két legifjabb, sőt teljesen új szinpad szerző munkáját az aradi színházban. Balla Böske, egy tizenhétéves uricány, feldolgozta a szinpad számára a Csipkerózsza gyönyörű gyermekmesét és ehhez a hangulatos Kis szinpad alkotáshoz szerzett zenét a szintén tizenhétéves Szántó Gizike. Munkatársunk beszélgetett a hájos fiatal szerzőkkel, akik szintén előmozdító kívánnak lenni annak a nagy irodalmi fellendülésnek, amely Aradot egészen irodalmi központtá kívánja tenni.

Balla Böske régi művészcsaládból származik, apja Balla Frigyes a kiváló aradi portré festő, nagybátyja pedig Balla Ignác, az ismert nevű budapesti esztétikus és író. Eddig csupán versel láttak napvilágot az aradi szépirodalmi lapokban és a Csipkerózsza az első munkája, amellyel a nyilvánosság elé lép. A zsúfolt ház, az őszinte tapsok és sok csokor igazolta, hogy tehetséges leány.

Szántó Gizike Szántó Manó aradi zeneszerző leánya. Már kilenc éves korában zenét komponált, zongoraművésznőnek készül és mostani darabjával beigazolta azt, hogy finom érzéke van a hangulatos, lágy zenéhez.

Szegenykezve és pírulva mondták el életrajzi adataikat az új szerzők, akiknél boldogabb leányokat talán ma nem lehet találni Aradon.

APOLLO URANIA.

Ma, 30-án:

Tatjana. Bertini élet rajzolat. Színházok 5 fejr.

Borosherd nagymennyiségben és minden nagyságban új és használt napi áron kapható. Vidékre a szállítást ebintezem.

Ludovic Baumann

hordó kereskedő ARAD, Piata Iancu (Szabadság-ter). Kádár ipari talap: Gyár-utca. Raktárak: Strada Generali Berthels (Csornovis Főter) és Strada Tribunali Arente (Danzanich-utca) 8641

Több

lapki hordópár 16 fizetéssel azonnal felvétetik.

Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Van szerencsénk tudni, hogy közimert és közkedvelt hajápoló szerünket a

Tannechninipomádét

ismét forgalomba hoztuk. Ez egy hajhullást és kopra képződést gátló elsőrangú gyártmány, amely a haj salomon szomszagu lesz és a hajhullás kopra képződés megakadályoz. Készít:

Dr. Földes s Kóhs Arad

— **Osempészés vatta mögött.** Románia területéről csak négyszáz dollárt szabad kivinni. Ezt a rendetlet eredeti módon játszotta ki egy ötletes valutacsempész. Két darab ötszáz dollárest akart Budapestre felvinni, ahol most a dollárnak legmagasabb az árfolyama. A két bankjegyet össze gyúrta egész kicsre és mindenik fölébe dugott egyet. A bankjegyeket azután vattával takarta el. A vámvizsgálaton keresztül ment és Budapesten egy negyedmillió koronát keresett a vatta mögött elrejtett dollárokkal.

— **A szolnoki vádbiztos.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék tegnap hirdette ki az ítéletet Marton Ferenc törvényszéki bírő, a szolnoki ferradalmi törvényszék vádbiztos bünyében. A törvényszék Marton Ferencet két rendbeli gyilkosság büntetésért, mint felbújtót és a népszabadság megsértésért mint tettest a 92. szakasz alkalmazásával tizenöt évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte.

A szerkesztésért felel: **STAUBER JÓZSEF.**

Román fordító vállalat Aradon.

A román nyelvet tökéletesen ismerő munkások közreműködésével egy román fordító iroda nyílt meg Aradon.

Elvállal bírósághoz, pénzügyi, közigazgatási vagy bármely más hatósághoz intézendő román nyelvű beadványok elkészítését, illetve román nyelvre való átfordítását előnyös feltételek mellett.

Megbízásokat felvesz:

Dr. Messer Károly ügyvédi irodája

ARAD, Piata Avram Iancu Szabadság-ter 17., I. d. n. 4—6 között. 900

Egy erős közimukást

nagy munkához, vagy egy önálló dolgozó nagy munkát keres:

Jack Mátyás, férfi szató

Beresényi Miklós-utca 14. szám. 9741

Telefon

házi és vészjelző, villanyvilágítás és berendezés, varrógép, gramafon, ellenőrző pénztár szakszerű javítását vállalja:

Franciso Janauschek

szakiparos 10082 Strada Ioan Weitzer (Vas-u) 6.

Apró hirdetések.

Levelezés.

SZÉP, FIATAL 16—18 éves leány, aki hajlandó volna barátnője lenni uriflunk, az írjon „Kín leány” jellegre találka megjelölésével a lap kiadóhivatalába, az illetőt ha kíváná szívesen támogatnám havonta 4—500 koronával. 401

Alkalmazást keres

FŐRSÁGBÓL KAZATÉRT tanító vállal nevelői állást, előkészít elme- és polgári magánvizsgára. Ajánlatokat címezni „Birtos eredmény” alatt a kiadóba. 390

FERÉRNEMŰ és egyéb varrást elvállalok úgy háznál, mint idekint. Nagybán, Szilágyi utca 11. 399

MANIKÜRÖZŐ AJANLKÖZIK üzlet részére. Címeket a kiadóba kér. 406

MOSAST uri háznál elvállal. Cím: Péterfy-utca 10. szám. 30. ajtó. 408

Alkalmazást nyer

HÁZTARTÁSI alkalmazott, aki egy kisit a fűtéshez is ért, régiómi balépőre keresetlik. Andrássy-utca 24. II. em., 17. ajtó, Neuman-palota. 393

DEUTSHES FRÄULEIN wird zu 2 Kinderen aufgezogen. Assztalos Sándor-Gassa 2. Möbelgeschäft. 404

Vétel és eladás.

HÁZNÁLT bútorok eladók. Kulesy-utca 10. 391

ZONGORA rövid kereszthúros eladó. Strada Bazimesen (Beak Ferenc-utca) 42. ajtó 22. 9751

ZONGORÁT megvételre keresek. Ajánlatokat „Rövid zongora” jellegre kiadóba kérek. 406

VASZTERGAPAD alig használt, 200 mm. osztagmagasság, 8000 mm. osztagvélemény, összes hozzá való alkatrészekkel eloson eladó. Bővebbet Walthager hirdetésében, Lázár-utca. 9756

MEGVÉTELRE keresek nagy briliánsot, viztiszta, fehér kőre felelték. Cím a kiadóhivatalban. 355

42 HEKTOLITERES vastagfalú eladó. Pausár vírágyház. Strada I. I. Bratianu (Weitzer János-utca). 356

FÜSZERÁRUK nagyban eladása Samuil Guttmann cégénél. Úres üvegeket veszek. 9750

ÉRTESTITJÜK a nagyérdemű közművelőket, hogy közkövetl Vanília pótlókat a VANILON-t ismét felpalomba hoztuk. Dr. Földes si kőbe gyógyszerészek Aradon. 6878

Ingatlan.

TEL-u. 4a. számú magánház eladó, azonnal elfoglalható. 392

BEKESÉN a Fő-utca egy új ház nagy kerttel eladó. Bővebbet dr. Dr. Bartha Ferencné, Strada Vasile Strelasca (Telky-utca) 12. 894

SZÉP FÖLDSZINTES SAROKHAZ a belvárosban, 1 ötszobás, 1 háromszobás és több kisebb lakással, 230 m²-es telken, melyen kert is van, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 359

Üzletek.

ÉLELMISZER ÜZLET betegség miatt eladó. Szükségességi felvilágosítást ad Fodor Domokos, Strada I. I. Bratianu (Weitzer János-utca) 2. II. em. 902

SZÉP, TAGAS, nagy és modern üzemeltetési helyiség a belvárosban, nagyobb raktár-helyiségekkel és műhelyekkel, bárbeadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 360

Agyonlőtt uradalmi intéző.

(Incidens a tárgyaló-teremben.)

Nagyszabású bűnpör foglalkoztatta ma az aradi törvényszék büntető tanácsát. Még 1918. novemberében a legviharzóbb forradalmi események idején az aradmegyei Feketegyarmat község lakói fellázadtak és Nagy Lajos, Vas Ferenc, Szilágyi Lajos, Boros Bálint, Tusó András, Borsos András és Borsos Sándor odaváló parasztok betörték Spalek Lajos uradalmi intéző lakásába, ahol az intézőt arra kényszerítették, hogy a birtokában levő fegyvereket és huszonnégy korona készpénzét adja át nekik. A megrémült intéző szó nélkül átadta a kért dolgokat, mire a betörők egy puskakövéssel agyonlőtték. A dulakodás zajában az egyik gyilkost, Borsos Mihályt valaki szintén agyonlőtte. A gyilkosokat a tett elkövetése után elfogták és beszállították az aradi ügyészség fogházába. Bittó József táblabíró büntető tanácsa ma tárgyalta az ügyet. A mai tárgyaláson a gyilkosok tagadták a terhükre rótt bűncselekményt és

azt állították, hogy Borsost Spalek lőtte agyon, Spalek agyonlövéséről azonban nem akartak tudni semmit sem. A vádlottak nagy része eltűnt, vagy mint vörös katonák a románokkal vívott harcokban elesetek, úgy, hogy a mai tárgyaláson mindössze három vádlott jelenhetett meg: Nagy János, Szilágyi János és Vas Ferenc. Rengeteg tanút hallgatták ki az ügyben, úgy, hogy a bűnpör tárgyalását a késő délutáni órákra kellett halasztani. Délután öt órakor hozta meg a törvényszék ítéletét, amellyel Szilágyi Jánost 11 évi, Vas Ferencet és Nagy Jánost 70—10 évi fegyházra ítélte. A büntetésből hat hónapot az elszervezett vizsgálati fogsággal a törvény szék kíméltötnök vett.

A tárgyalásnak volt egy kellemelessen incidense is. Az egyik vádlott védője dr. Schmitt Sándor a tárgyalásra ittasan jelent meg, úgy, hogy Bittó elnöknek el kellett távolíttatni a tárgyalóteremből.

Utább amerikai akció Magyarországról

Budapestről jelentik: Magyarországra, különösen pedig Budapestre élmezésére utább nagyszabású segélyakció indult meg Amerikában. Rövidesen 100.000 gyermeknek fogják táplálékot küldeni s hozzájárulnak azoknak a családoknak élelemmel való ellátásához is, melyeknek Amerikában hozzátartozóik vannak. Erre vonatkozólag az amerikai magyarok között már erős a mozgalom s egy óhajtanak segíteni az itthonlevő családtagja-

kon, hogy Amerikában élelmiszer-igényeket váltanak számukra, azokat Budapestre küldik az amerikai misszióhoz, ahol aztán kiadják a raktárból a szükséges élelmiszereket. A misszió számára eltruhult már az első élelmiszer-szállító hajó, mely 10 és 20 dolláros csomagokat szállít. Egy 10 dolláros csomagban 11 kiló liszt, 4 és fél kiló bab, 4 kiló szalonna és 8 doboz tel van.

A bukaresti rabbi küldetése.

A bukaresti rabbi utjáról utábban ezeket jelentik: Schorr rabbi megérkezett Oradea Mareba (Nagyvárad), röviddel ezután egy hírlapíró felekereste Fuchs Benjámint (Schorr), aki a bukaresti pap küldetéséről ezeket mondotta:

— Minthogy Bukarestben nincs hitközségi szervezet, Schorr Chaim sem lehet ott főrabbi, mint ahogy őt néhány lap nevezte. Az sem helyes megállapítás, hogy ő bukaresti rabbi, mert Bukarest városának nincs rabbi, nem lévén hitközsége: Schorr tehát egyszerűen: Bukarestben élő, ott lakó rabbi. Hitközségi szervezet hiányában különböző templomokban, imaházakba mennek a zsidók imádkozni. Minden templomnak meg van a maga rabbi, kántora, alkalmazottja stb.

— Schorr Chaim hivatalos küldetésében van itt, est onnan tudom, hogy a helybeli prefektúra sürgőnyt kapott Bukarestből, a melyben az ottani prefektúra értesíti, hogy a Consillul Dirigent megbízásából utazik Schorr Chaim Nagyváradra, hogy az itteni templomokat inspiciálja. Az inspiciá-

lás abban állott, hogy meg akarta állapítani, hány templom van, ki a templomok rabbi, kántora, alkalmazottja stb. Erre én azt válaszoltam, hogy itt a templomoknak nincs sem rabbi, sem kántora, sem alkalmazottja. Hanem itt igenis van hitközség, a hitközségnek vannak templomai, rabbi, alkalmazottjai, stb.

— Schorr Chaim igen csodálkozott ezen, az ő számára mindez új dolog, a szervezet Bukarestben, mint említettem, egészen más. A meztársaság például magánfoglalkozás ott, — ipar. Nálunk pedig a hitközségi tagok az összes templomok tagjai s oda mennek imádkozni, ahová akarnak. Ma délután végigjárta a rabbi a nagyváradai templomokat, holnap Dére utasik és onnan vissza Bukarestbe.

Az osztrák magyar bank forgalma

WIEN. Az osztrák-magyar banknak 1919. december 31-én lezárt mérlege szerint 54 és fél milliárd korona volt az egész évi forgalom; 1582 millió bankjegyből 1234 millió a német-osztrái lebélyegzésű.

JÓFORGALMU VENDÉGLŐT, lehetőleg vidéken bérbe keresek. Ajánlatokat Walthager hirdetésje Lázár-utca továbbit 9761

Ellátás.

IZLETTES HAZIKOSZT reggeli, ebéd és vacsora 12 koronáért kapható. Cím: Walthager hirdetésjébe Lázár-utca. 8751

Eladó:

egyszerűsített korlátlan államháztartású és más joggal, házzal együtt a kőszeg legforgalmasabb helyén. 400

Hermann Rosinger
Köröscsente vasútállomás Hadab.

Temesváron

iparvállalatok létesítéséhez igen alkalmas, az összes városrészekhez és a két pályaudvarhoz közel, országot mentőn fekvő 2 sarki egyenkint 1/2 hold nagyságú terület eladó.

Bővebb felvilágosítást: 395

Fejér Lajos

Temesvár, Erzsébetváros Dózsa-utca 31. ad.

Keresek megvételre:

1. Muszka és Kovászi között 6—8 holdas uri szőlőt.
 2. Muszka vagy Magyarádon 3—4 holdas szőlőt.
 3. Világoson vagy Galsán 2—3 holdas szőlőt.
 4. Muszka, Galsán vagy Világoson 4 holdas szőlőt.
- Valamennyit, lehetőleg csinos kolnával, szép, felszereléssel.
5. 20 darab petrolumos vashordót.
 6. Egy műmalom berendezést 40—50 lóerős szivógáz motorral. Esetleg külön-külön.
 7. Egy szép berendezésű vámmalmet.
 8. Egy jóforgalmu vendéglőt, bérlet is lehet.
 9. 50 hektoliter 6 vörös bort.
 10. két kirakatot, egy ajtó rolokkal.
 11. 2000 darab 7 decis üveget.

Tijnlök eladásra:

1. Alvácán, a vasuti állomással szemben egy szép 4 szobás villát 25 hold földdel, erdő jutalékkal 150000 koronáért.
2. 25 darab kövér sertést.
3. 6—8000 gyönyörű művészi Mőzes ügynöksége levelező-lapok. 396

Galsa 327.